

L. 15.027/1874.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie upoważnienia Rady powiatowej w Nadwornie do zaciągnięcia z funduszków krajowych pożyczki w kwocie 50.000 zł. w. a.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Nadwornie uchwaliła na posiedzeniu z dnia 24. Kwietnia 1873. zaciągnąć z funduszków krajowych pożyczkę w kwocie 50.000 zł. w. a. na wspomnienie ludności niedostatkiem dotkniętej. Gdy Wydział powiatowy w Nadwornie sprawozdaniem z dnia 24. Kwietnia 1873. l. 194 przedłożył Wydziałowi krajowemu powyższą uchwałę prosząc zarazem o przysłanie wskazanej kwoty z funduszu pożyczki krajowej z r. 1873, udaliśmy się odezwą z dnia 6. Lipca 1873. l. 6037 do Prezydium c. k. Namiestnictwa z prośbą, ażeby za pośrednictwem c. k. Starostwa w Nadwornie, sprawdziło stan stosunków w tamtejszym powiecie, i wysokość potrzebnej pożyczki.

Odezwą z dnia 9. Grudnia 1873. l. 9.202/pr. Prezydium c. k. Namiestnictwa przedłożyło Wydziałowi krajowemu żądane sprawozdanie c. k. Starosty w Nadwornie z dnia 21. Listopada 1873. l. 6382.

W sprawozdaniu tem c. k. Starosta przedstawił w tabelarycznym układzie potrzebne daty o stosunkach majątkowych ludności wiejskiej powiatu Nadworniańskiego i oświadczył, że na zasiewy wiosenne i wyżywienie ludności wśród przednowku potrzebną będzie w połowie Lutego zapomoga zwrotna co najmniej w kwocie 24.254 zł. W skutek tego sprawozdania Wydział krajowy reskryptem z dnia 10. Lutego b. r. l. 17.465 udzielił powiatowi Nadworniańskiemu pożyczki z funduszków pożyczki krajowej z r. 1873. w kwocie 25.000 zł. i przesłał takową Wydziałowi powiatowemu z wezwaniem, ażeby wystawił kartę dłużną według podanych wskazówek. W myśl art. III. ustawy z dnia

12. Lutego 1873. (Dz. ust. kr. Nr. 86) powiat był obowiązany opłacać od tej pożyczki 6%, począwszy od dnia 1. Marca 1873. Warunek ten uznała Rada powiatowa nadto uciążliwym i dla tego na posiedzeniu swoim z dnia 24. Lutego 1874. uchwaliła prosić Wydział krajowy, ażeby prowizya policzona została od 1. Stycznia 1874, gdyż w przeciwnym razie powiat nie mógłby korzystać z przyznanej mu pożyczki.

W odpowiedzi swojej z dnia 3. Marca b. r. l. 3.445 oświadczył Wydział krajowy, że w obec wyraźnego postanowienia ustawy krajowej nie może się przychylić do powyższej prośby Rady powiatowej, że jednakże powiat może zwrócić otrzymaną pożyczkę i prosić o nią ponownie, gdy otrzyma najwyższą sankcyę ustawa przedłużająca do końca b. r. dane Wydziałowi krajowemu upoważnienie do udzielania pożyczek, a stanowiąca w artykule II., że prowizya ma być policzoną począwszy od dnia 1. Marca 1874.

Po tem oświadczeniu Rada powiatowa w Nadwornie postanowiła na posiedzeniu z dnia 12. Marca b. r. zwrócić otrzymaną pożyczkę funduszowi krajowemu i oczekiwać sankcyonowania powyżej powołanej ustawy krajowej. Gdy nadeszła urzędowa wiadomość o sankcyonowaniu tej ustawy, Wydział krajowy oznajmił reskrytem z dnia 29. Kwietnia 1874. l. 7.287 Wydziałowi powiatowemu w Nadwornie, że jeżeli obecnie zechce zaciągnąć pożyczkę dla powiatu, powinien przedłożyć odpis ponownej uchwały Rady powiatowej.

Na posiedzeniu z dnia 15. Czerwca b. r. Rada powiatowa ponowiła swoją dawniejszą uchwałę, upoważniając Wydział powiatowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 50.000 zł. Reskrytem z dnia 20. Czerwca 1874. l. 11.498 Wydział krajowy wysłał powiatowi Nadworniańskiemu tylko połowę powyższej kwoty t. j. 25.000 zł. Już i ta kwota bowiem przewyższa 50% sumy podatków bezpośrednich na powiat Nadworniański przypisanych (33.111 zł. 66 $\frac{1}{2}$ ct.), a tem samem przekracza granicę, do której sięga kompetencya Wydziału krajowego w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacji powiatowej. To przekroczenie kompetencyi usprawiedliwił Wydział krajowy wraz z innymi tego rodzaju wypadkami w sprawozdaniu o swoich czynnościach, a mianowicie w dziale poświęconym pożyczce krajowej z r. 1873.

Pożyczka udzielona powiatowi Nadworniańskiemu, okazała się niewystarczającą zwłaszcza w obec faktu, że obok ludności wiejskiej zagrożonej wielkim niedostatkiem, także i ludność miasta Nadworny, zniszczonego okropnym pożarem dnia 10. Czerwca b. r., zaczęła domagać się pomocy z funduszków publicznych. Wydział krajowy wysłał z szczyłych funduszków pozostawionych mu do rozporządzenia sześćset zł. w. a. na pierwsze poratowanie pogorzalców; ale pomoc ta nawet w małej części nie odpowiada straszliwym rozmiarom klęski pożarowej.

Dodać tu należy, że pożyczka udzielona powiatowi w kwocie 25.000 zł. stanowiła według sprawozdania c. k. Starostwa w Nadwornie trzecią część rzeczywistej potrzeby i mogła tylko wśród najkorzystniejszych przypuszczeń a mianowicie w razie otwarcia obfitych źródeł zarobkowania w porze zimowej, wystarczyć na wspomnienie ludności wiejskiej. C. k. Starostwo bowiem obliczyło w Listopadzie 1873. na podstawie doświadczeń nabytych w dawniejszych czasach, że wśród przednowku we wszystkich gminach powiatu Nadworniańskiego niepokryta zeszłorocznym zbiorem potrzeba zboża na zasiewy i wyżywienie przedstawia razem kwotę 73.712 zł. Owóz przypuszczenia, które wpłynęły na niski wymiar pożyczki nie ziściły się, a natomiast przybyła nowa klęska i pożar Nadworny.

Mimo tak rozpaczliwego stanu rzeczy Wydział krajowy wahał się udzielić powiatowi Nadworniańskiemu dalszej pożyczki w kwocie 25.000 zł., gdyż w takim razie stosunek długów powiatu

wych do sumy płaconych podatków bezpośrednich zostały bez upoważnienia ze strony Wysokiego Sejmu zwieczony w sposób nadto jaskrawy. Odmawiając jednakże prośbie o nową pożyczkę, Wydział krajowy reskrytem z dnia 7. Lipca 1874. l. 12.375 oznajmił Wydziałowi powiatowemu w Nadwórnie, że przedstawi cały stan rzeczy Wysokiemu Sejmowi i przedłoży odpowiedni projekt ustawy.

W skutek tego Wydziału krajowy wnosi :

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ·/. ustawy.

We Lwowie, dnia 31. Lipca 1874.

Przewodniczący
Leon książę Sapieha wł. r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Bazyli Kowalski,
zastępca członka Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia 187 upoważniająca Radę powiatową w Nadwórnice do zaciągnięcia w interesie powiatu pożyczki w kwocie 50.000 zł. w. a. z funduszków pożyczki krajowej z r. 1873.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Rada powiatowa w Nadwórnice zostaje upoważnioną zaciągnąć w interesie powiatu pożyczkę aż do wysokości pięćdziesięciu tysięcy zł. z funduszków pożyczki krajowej z r. 1873.
